

VZPOMÍNKA NA MUDR. JANA ŠEVČÍKA (1936–2020)

MUDr. Jan Ševčík pocházel z Čebína blízko Veverské Bitýšky u Brna. V roce 1961 ukončil svá studia na Lékařské fakultě hygienické UK v Praze a bezprostředně po promoci nastoupil na Okresní hygienickou stanici v Teplicích, kde zastával řadu funkcí, zpočátku jako vedoucí oddělení, vedoucí odboru, později jako okresní hygienik a vedoucí odboru na Krajské hygienické

stanici, až posléze jako dlouholetý ředitel Zdravotního ústavu v Ústí nad Labem. Mimo tyto své funkce, ve kterých osvědčil svůj organizační talent, pracoval jako závodní a ústavní lékař a současně přednášel na zdravotní škole. Zde je třeba vyzdvihnout, že spolu s kolegou MUDr. Františkem Kotěšovcem, jako jedni z prvních u nás, zahájili poradenskou činnost v hygieně výživy těhotných žen.

MUDr. Ševčík se rovněž věnoval hygieně výživy dětí a dorostu, kde uplatňoval nejnovější poznatky z celé širé hygienického oboru. Měl také nadání vybrat si vhodné a zkušené spolupracovníky, s nimiž řešil závažnou problematiku znečištění ovzduší zvláště na severu Čech a prosazoval preventivní suplementaci dětí vitaminy. V této souvislosti lze právem ocenit jeho významný podíl na likvidaci epidemie hepatitidy typu A, jejímž zdrojem byly zmrazené jahody z Polska, a jeho nemenší zásluhy při monitorování zátěže novorozenců kojených mateřským mlékem kontaminovaným PCB, o kterém publikoval několik prioritních sdělení.

Díky svým znalostem a zkušenostem v hygienických oborech se stal jedním z řešitelů mezinárodního projektu sledujícího vliv znečištěného ovzduší na zdravotní stav obyvatel pod názvem Program Teplice (Teplice Program – The Impact of Air Pollution on Human Health), ve kterém byly dlouhodobě porovnávány a hodnoceny parametry zdravotního stavu obyvatel Teplic, jako imisně zatížené oblasti, a relativně průmyslovými spady nezasažených Prachatic. Projektu se zúčastni-

lo mnoho odborníků z 16 zemí včetně Kanady a USA. Zde je mimo jiné třeba rovněž vyzdvihnout Ševčíkovu zásluhu na zavedení a organizování výpočetních nutričních programů, programů zaměřených na sledování nemocnosti dětí, ale také prosazování využití „kaliperů“ při antropometrických měřeních dětí pro měření kožních řas anebo měření obsahu kadmia v krvi branců za účelem objasnění vlivu tohoto toxického prvku na spermiogenezi.

MUDr. Ševčík se velmi věnoval zvyšování odborných znalostí pracovníků hygienické služby, pořádal krajské semináře, ale co je jeho největší zásluhou, to jsou jím organizované celostátní konference s mezinárodní účastí „Výživa a zdraví“, které byly určené pro odborníky ve výživě, potravináře, dietní sestry a odborné pracovníky z hygienické služby. Tyto konference byly věnovány vždy aktuálním tématům zahrnujícím např. primární prevenci chorob souvisejících s výživou, alimentární onemocnění, význam mikroflóry trávicího ústrojí, problematiku výživy různých věkových a ohrožených skupin obyvatel, a mnoha dalším, které nelze všechny uvést. Vždyť těchto konferencí už proběhlo 24, tu letošní MUDr. Ševčík ještě také organizoval, ale bohužel kvůli svému zhoršenému zdravotnímu stavu se jí již nemohl zúčastnit. Je na místě zde připomenout, že tato setkání nevynikala jen vysokou odborností, ale též společensky, což dokresluje Ševčíkův smysl pro humor. Nikdo z tehdejších účastníků nezapomene na konferenci „Největší sranda v hygienické službě“, kterou zorganizoval v roce 1982.

Vzácný člověk a skvělý odborník MUDr. Jan Ševčík zemřel po dlouhé těžké nemoci 12. října 2020. Můžeme uzavřít, že Tvůj život, Honzíku, nebyl prožit nadarmo. Zůstáváme Tvými obdivovateli, kolik organizačního úsilí, odborných znalostí a příkladných aktivit jsi za svůj bohatý odborný život věnoval hygienickým oborům a zdraví lidí.

V úctě Tvoji

*MUDr. Bohumil Turek, CSc.,
RNDr. Petr Šíma CSc.*